

POSTANOWIENIE

Dnia 29 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z powództwa A. K.
przeciwko Skarbowi Państwa - Izbie Administracji Skarbowej w Gdańsku
o odprawę, odszkodowanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w dniu 29 kwietnia 2026 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego
w Gdańsku z dnia 20 grudnia 2024 r., sygn. akt VII Pa 117/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od skarżącego na rzecz powódki kwotę 1.800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 20 grudnia 2024 r., VII Pa 117/24, po rozpoznaniu sprawy z powództwa A. K. przeciwko Skarbowi Państwa - Izbie Administracji Skarbowej w Gdańsku, o odprawę i odszkodowanie, po rozpoznaniu apelacji powódki oraz apelacji strony pozwanej, zmienił Sądu Rejonowego w Gdyni z 21 lutego 2024 r., IV P 192/23, w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę

42.874,74 zł brutto tytułem odprawy wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 czerwca 2017 r. do dnia zapłaty oraz oddalił żądanie odszkodowania, oddali apelację powódki w pozostałym zakresie oraz oddalił apelację pozwanego, i orzekł o kosztach procesu.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył pozwany zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej w części, tj. w zakresie zasądzającym odprawę na rzecz powódki, oddalającym apelację pozwanego oraz w zakresie kosztów. Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów dotyczącą: 1) możliwości oceny roszczeń odszkodowawczych funkcjonariuszy celnych związanych z ustaniem stosunku służby (zwolnieniem z niej) w oparciu o analogicznie stosowane przepisy Kodeksu pracy, tj. art. 45 § 2 k.p. *in fine* w związku z art. 56 § 1 i 2 k.p. w związku z art. 58 k.p. w związku z art. 36 § 1 pkt 3 k.p. w związku z art. 67 k.p.; 2) zagadnienia czy poprzedzona uchwałą Sądu Najwyższego z 6 lutego 2024 r., III PZP 2/23, niejednołitość orzecznictwa w sprawach o odprawę pieniężną stanowi wyjątkową okoliczność w rozumieniu art. 252 ust. 2 uKAS, usprawiedliwiającą nieuwzględnienie terminu przedawnienia.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powódka wniosła o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi do rozpoznania oraz zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia w celu jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Z kolei zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymagania konstrukcyjne tego

nadzwyczajnego środka zaskarżenia, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że istnieje przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W niniejszej sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania wskazując na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości.

Wyjaśniając wątpliwości skarżącego wskazać należy, że podjęcie przez Sąd Najwyższy uchwały w sprawie III PZP 2/23 miało to znaczenie, że wyjaśniło wątpliwości dotyczące prawa do odprawy pieniężnej dla pracownika zatrudnionego w Krajowej Administracji Skarbowej będącego wcześniej funkcjonariuszem Służby Celno-Skarbowej. Jak wynika z uzasadnienia uchwały pozwany wskazywał w tym kontekście na kompensacyjny charakter odprawy, jak i na to, że sytuacja prawna takiego funkcjonariusza jest „lepsz” niż sytuacja funkcjonariuszy (pracowników), którzy nie otrzymali propozycji dalszej służby (pracy) lub odmówili jej przyjęcia i którym w związku z tym przysługuje prawo do odprawy. Na tym tle należy uznać, że uchwała w sprawie III PZP 2/23 nie kreowała nowego stanu prawnego, ale odnosiła się do skonkretyzowanej kwestii prawnej. Nie sposób zatem przyjąć, że dopiero od jej podjęcia w dniu 6 lutego 2024 r. roszczenie skarżącego o odprawę z art. 163 ust. 4 u.s.c. stało się wymagalne. Najogólniej – za początek biegu terminu przedawnienia należy uznać dzień, w którym uprawniony mógł żądać spełnienia świadczenia. W odniesieniu do wielu świadczeń pracowniczych termin ich spełnienia wynika wprost z przepisów prawa pracy – Kodeksu pracy, układu zbiorowego pracy bądź regulaminu wynagrodzenia. W takim przypadku termin ten jest jednocześnie dniem wymagalności roszczenia. Natomiast jeżeli termin spełnienia świadczenia nie został w powyższy sposób określony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do jego wykonania (art. 455 k.c. w związku z art. 300 k.p.). W wielu przypadkach sprecyzowanie terminu wymagalności roszczenia nastąpiło

dzięki orzecznictwu Sądu Najwyższego, na przykład w odniesieniu do takich kwestii jak wymagalność roszczenia o udzielenie urlopu wypoczynkowego i o ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy (A. Kosut [w:] K.W. Baran (red.), Kodeks pracy. Komentarz. Tom II. Art. 94-304(5), Warszawa 2022, komentarz do art. 291, pkt 5, s. 2211). W kontekście odprawy emerytalnej doktryna zgodnie i trafnie wskazuje, że terminem wymagalności roszczenia o taką odprawę jest dzień ustania zatrudnienia (por. np. M. Gersdorf [w:] M. Gersdorf, W. Ostaszewski, M. Raczkowski, K. Rączka, A. Zwolińska, Kodeks pracy. Komentarz, Warszawa 2024, komentarz do art. 291, pkt 6).

Nie ma powodu, aby uwagi sformułowanych na bazie przepisów prawa pracy nie stosować także do zatrudnienia służbowego, zwłaszcza wobec zasadniczej tożsamości brzmienia tych przepisów. W konsekwencji roszczenie o odprawę przysługującą funkcjonariuszowi służby stałej, zwolnionemu ze służby w związku ze zniesieniem lub reorganizacją jednostki organizacyjnej, stało się wymagalne w dniu zwolnienia ze służby (postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2026 r., I PSK 155/26).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., o kosztach postępowania orzekając w zgodzie z art. 98 k.p.c.

[a.ł]